

Tupakkalain alaisten tuotteiden esilläpitokielto

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) antaa tupakkalain (549/2016) 6 §:n perusteella ohjeet tupakkalain alaisten tuotteiden esilläpitokiellosta.

Lainsäädäntö

Tupakkalain 1 §:n mukaan tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen.

Tupakkalain 71 §:n 1 momentin mukaan tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, sähkösavukkeita, nikotiininesteitä ja niiden tavaramerkkejä ei saa pitää esillä tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, tupakkajäljitelmien, sähkösavukkeiden tai nikotiininesteiden vähittäismyynnissä. Esilläpitokielto ei 2 momentin mukaan kuitenkaan koske sellaista erillisellä sisäänkäynnillä varustettua myyntipaikkaa, jossa myydään lähes yksinomaan tässä laissa tarkoitettuja tuotteita, jos tuotteita ja niiden tavaramerkkejä ei voida nähdä myyntipaikan ulkopuolelta. Esilläpitokielto ei 3 momentin mukaan koske myyntiä kansainvälisessä meriliikenteessä käytettävällä aluksella.

Tupakkalain 72 §:n mukaan vähittäismyyjä saa 68 §:n markkinointikiellon sekä 71 §:n esilläpitokiellon estämättä esittää ostajalle tämän pyynnöstä painetun kuvaston myyntipaikassa myytävänä olevista tuotteista tai niiden vähittäismyyntipakkauksista. Vähittäismyyjä saa myös luovuttaa ostajalle tämän pyynnöstä painetun luettelon mainituista tuotteista sekä niiden hinnoista. Kuvaston ja luettelon muodosta, sisällöstä ja ulkoasusta voidaan antaa tarkempia säännöksiä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Tupakkalain 120 §:n 8 momentin siirtymäsäännöksen mukaan esilläpitokieltoa sovelletaan muihin säännöksessä tarkoitettuihin tuotteisiin kuin tupakkatuotteisiin 1 päivästä tammikuuta 2017, jos tuotteessa ei ole tupakkatuotteen tavaramerkkiä. Siirtymäsäännös ei koske nikotiininesteitä eikä sähkösavukkeita, jotka on täytetty valmiiksi nikotiininesteellä.

Pääasiat lyhyesti

Esilläpitokielto koskee kaikkia niitä vähittäismyyntipaikkoja, joissa harjoitetaan tupakkatuotteiden, tupakointivälineiden, tupakan vastikkeiden, tupakkajäljitelmien, sähkösavukkeiden tai nikotiininesteiden vähittäismyyntiä.

Tuotteet ja niiden tavamerkit saavat kuitenkin olla esillä sellaisessa erillisellä sisäänkäynnillä varustetussa myyntipaikassa, jossa myy-

Dnro 6049/06.10.06.00/2016

4.8.2016

dään lähes yksinomaan tupakkalaissa tarkoitettuja tuotteita, jos tuotteita ja niiden tavaramerkkejä ei voida nähdä myyntipaikan ulkopuolelta (nk. erikoisliike).

Esilläpitokielto ei koske sellaisia tupakointivälineitä ja tupakkajäljitelmiä, joissa ei ole tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, sähkösavukkeiden tai nikotiininesteiden tavaramerkkejä.

Myynnissä olevista esilläpitokiellon alaisista tuotteista voidaan laatia

- tuotteiden kuvat sisältävä painettu kuvasto ja/tai
- yksinkertainen tuotelistauksen sisältävä painettu luettelo.

Kuvastoa ei voida luettelon tapaan luovuttaa asiakkaalle mukaan vietäväksi. Kuvasto ja luettelo eivät voi olla myyntipaikassa esillä siten, että asiakas voi itse ottaa ne ja tutustua niihin. Kuvaston ja luettelon sisällön ja ulkoasun on vastattava sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden vähittäismyynnistä (593/2016, jäljempänä vähittäismyyntiasetus) vaatimuksia.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myynnistä ei lähtökohtaisesti saa ilmoittaa muutoin kuin pitämällä vähittäismyyntilupa tupakkalain 47 §:n mukaisesti ja vähittäismyyntiasetuksen 2 §:n mukainen myyntikieltoilmoitus tupakkalain 53 §:n mukaisesti asiakkaiden nähtävillä myyntipaikan jokaisessa myyntipisteessä. Tupakan vastikkeiden ja sähkösavukkeiden myynti voidaan vastaavasti ilmoittaa pitämällä myyntikieltoilmoitus asiakkaiden hyvin havaittavissa kaikissa myyntipisteissä.

Esilläpitokielto

Tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden¹, sähkösavukkeiden, nikotiininesteiden ja niiden tavaramerkkien² esilläpito on kiellettyä, tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, tupakkajäljitelmiä³, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden vähittäismyynnissä. Esilläpitokielto koskee näin ollen kaikkia niitä vähittäismyyntipaikkoja, joissa harjoitetaan tupakkatuotteiden, tupakointivälineiden, tupakan vastikkeiden, tupakkajäljitelmiä, sähkösavukkeen tai nikotiininesteen vähittäismyyntiä.

Esilläpidolla tarkoitetaan tuotepakkausten tai tavaramerkkien ja tuotenimien tarkoituksellista pitämistä asiakkaiden nähtävänä. Tuotteita ja niiden tavaramerkkejä on kiellettyä pitää esillä vähittäismyyntipaikassa siten,

¹ Tupakan vastikkeella tarkoitetaan käyttötarkoitukseltaan tupakkatuotetta vastaavaa tuotetta, joka ei sisällä tupakkaa. Tupakan vastikkeita ovat muun muassa energianuuska ja höyrystettäväksi tarkoitettu nikotiiniton neste.

² Tavaramerkkilain (7/1964) 1 §:n 2 momentin mukaan tavaramerkkinä voi olla mikä tahansa merkki, joka voidaan esittää graafisesti ja jonka avulla voidaan erottaa elinkeinotoiminnassa liikkeeseen lasketut tavarat toisten tavaroista. Tavaramerkkinä voi olla erityisesti sana mukaan lukien henkilönnimi, kuvio, kirjain, numero taikka tavarain tai sen päällyksen muoto.

³ Tupakkajäljitelmiä tarkoitetaan muodoltaan tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä läheisesti muistuttavaa tuotetta, joka ei sisällä tupakkaa tai sen vastiketta. Tupakkajäljitelmiä ovat muun muassa tupakkatuotteita muistuttavat makeiset.

Dnro 6049/06.10.06.00/2016

4.8.2016

että asiakas voi tarkastella ja valita esillä olevien tuotteiden joukosta haluamansa tuotteen. Myös esilläpitokiellon alaiden tuotteiden tavara- ja tuotemerkkien sekä kuvien pitäminen asiakkaiden nähtävillä on kiellettyä. Vähittäismyymtipakkauksen kuva voidaan esittää ainoastaan tupakkalain 72 §:n mukaisessa painetussa kuvastossa.

Esilläpitokiellon alaiden tuotteiden tai niiden tavaramerkkien esilläpitoa eivät ole asiakaspalveluun kuuluvat toimet, jotka liittyvät asiakkaan pyytämän tietyn tuotteen ottamiseen ja mahdolliseen esittelyyn⁴ sekä kyseisen tuotteen ojentamiseen asiakkaalle. Käytännössä muitakin esilläpitokiellon alaisia tuotteita voi näkyä vähittäismyymtipaikassa asiakkaille silloin, kun myyjä avaa hetkeksi tuotteita sisältävän säilytyspaikan. Tällöin on huolehdittava siitä, että tuotteiden säilytyspaikka suljetaan heti tuotteen ottamisen jälkeen.

Esilläpitokiellon vastaisia eivät myöskään ole tilanteet, joissa tavaroita hyllytetään tai inventoidaan ja jolloin esilläpitokiellon alaisia tuotteita tai niiden tavaramerkkejä voi hetkellisesti olla asiakkaiden nähtävillä. Tuotteiden esilläpito ei tällaisessakaan tilanteessa saa kestää pitempään kuin on välttämätöntä. Mikäli hyllyttäminen tai inventaario keskeytyy esimerkiksi asiakaspalvelun ruuhkautumisen vuoksi, on tuotteet ja tavaramerkit peitettävä.

Esilläpitokiello ei estä tuotteiden myyjää esittämästä asiakkaalle tarkentavia kysymyksiä tämän haluamasta tuotteesta, mikäli asiakkaan pyyntö ei ole ollut riittävän yksilöity. Tarkentavia kysymyksiä voidaan esittää esimerkiksi tuotteen väriin, kokoon tai vähittäismyymtipakkauksen ominaisuuksiin liittyen. Tupakkalaissa säädetyn markkinointikiellon vuoksi tuotteiden myyjä ei kuitenkaan saa mainostaa tupakkalain alaisia tuotteita esimerkiksi korostamalla jotakin yksittäistä tavaramerkkiä tai tuomalla pyytämättä esiin tuoteuutuuksia.

On huomioitava, että esilläpitokiellon alaisia tuotteita tai niiden tavaramerkkejä ei voi olla jatkuvasti esillä niiden vähittäismyynnissä edes rajoitussa määrin.

Esilläpitokiello ei koske tupakointivälineitä ja tupakkajäljitelmiä, joissa ei ote tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, sähkösavukkeiden tai nikotiinesteiden tavaramerkkejä. Näin ollen ne saavat olla esillä, mutta niiden esilläpidossa on huomioitava tupakkalaissa säädetty markkinointikiello.

Myyntin järjestelyt

Tupakkalain 55 §:n mukaan myyjän on oltava paikalla myyntipisteessä niin, että tämä pystyy jatkuvasti valvomaan tupakkatuotteen, tupakan vastikkeen, tupakointivälineen, sähkösavukkeen ja nikotiininesteen ostotilannetta⁵.

⁴ Tuotteen esittelyllä tarkoitetaan tietyn fyysisen tuotteen tai tuotepakkauksen antamista ostajan tarkasteltavaksi.

⁵ Ostotilanteella tarkoitetaan tupakkatuotteen valinnan, maksamisen ja vastaanottamisen yhdistelmää.

Dnro 6049/06.10.06.00/2016

4.8.2016

Esilläpitokieltosäännöksen vuoksi tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, sähkösavukkeita ja nikotiininesteitä on kiellettyä pitää esillä myyntipaikassa siten, että asiakas voi tarkastella esillä olevia tuotteita ja valita niiden joukosta haluamansa tuotteen. Tuotteiden ostaminen edellyttää yleensä aina sitä, että asiakas pyytää myyjältä tiettyä tuotetta.

Myyntijärjestely, jossa asiakas voi itse ottaa esilläpitokiellon alaiset tuotteet tai niiden tavaramerkit esille ja valita niiden joukosta haluamansa tuotteen, on tupakkalain esilläpitokieltosäännöksen vastainen. Edelleen säännöksen vastaista on järjestää tuotteiden myynti niin, että myyjä avaa asiakkaan pyynnöstä esilläpitokiellon alaisia tuotteita tai niiden tavaramerkkejä sisältävän säilytyspaikan tai myyntilaitteen antaen asiakkaalle mahdollisuuden itse tarkastella tuotteita ja valita niiden joukosta haluamansa tuotteen.

Esimerkkejä tupakkalain mukaisista myyntijärjestelyistä ovat muun muassa:

- Useissa vähittäismyyntipaikoissa olevat myyntilaitteet, joiden painikkeet varustetaan tuotteen kuvan tai tavaramerkin sijaan numeroin. Ostaja voi itse painaa myyjän ilmoittamaa numeroa ja saada haluamansa tuotteen.
- Vähittäismyyntipisteet, joissa tuotteet tai niiden säilytyspaikka on sijoitettu myyjän taakse, esimerkiksi seinälle, ja tuotteiden säilytyspaikka on peitetty esimerkiksi ovin tai luukuin. Tällöin myyjä avaa säilytyspaikan oven tai luukun hetkellisesti ostajan pyydettyä tiettyä tuotetta. Myyjä sulkee oven tai luukun välittömästi tämän jälkeen tai se sulkeutuu automaattisesti ilman aiheetonta viivettä.
- Kassalinjan yläpuolella sijaitsevat, myyjän suuntaan aukeavat myyntitelineet, jos teline on peitetty niin, etteivät tuotteet ole jatkuvasti asiakkaiden näkyvillä. Telineen luukun on oltava kokonaan kiinni vedettynä lukuun ottamatta normaaliin asiakaspalveluun kuuluvia toimia. Teline voidaan pitää jatkuvasti auki vain siinä tapauksessa, etteivät asiakkaat näe tuotteita esimerkiksi viereiseltä kassalta. Myyntiteline voidaan luukun sijasta peittää myös esimerkiksi vinolla lipalla, joka estää tuotteiden näkymisen asiakkaille. Tällöin myyjän ei tarvitse erikseen avata telinettä ottaakseen sieltä tuotteen.

Myyjän työtä helpottavat merkinnät siitä, mitä tuotteita myyntipisteen kaapissa, laatikossa tai muussa säilytyspaikassa on, eivät ole esilläpitokiellon vastaisia. Merkinnät eivät kuitenkaan saa näkyä asiakkaille tavallisessa asiakaspalvelutilanteessa.

Kuvasto ja luettelo

Tupakkalain 72 §:n mukaan vähittäismyyjä saa markkinointi- ja esilläpitokiellon estämättä esittää ostajalle tämän pyynnöstä painetun kuvaston myyntipaikassa myytävänä olevista tuotteista tai niiden vähittäismyyntipakkauksista. Vähittäismyyjä saa myös luovuttaa ostajalle tämän pyyn-

Dnro 6049/06.10.06.00/2016

4.8.2016

nöstä painetun luettelon mainituista tuotteista sekä niiden hinnoista. Kuvaston ja luettelon muodosta, sisällöstä ja ulkoasusta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Vähittäismyyntiasetuksen (593/2016) 5 §:ssä säädetään kuvaston ja luettelon ulkoasusta ja 6 §:ssä niissä annettavista tuotetiedoista. Kuvasto ja luettelo saavat 5 §:n 1 momentin mukaan olla painettuja, monistettuja tai tulostettuja. Näin ollen kuvastoa ja luetteloa ei ole mahdollista esittää sähköisessä muodossa.

Kuvasto on irtolehdistä koostuva kansio ja luettelo yksinkertainen tuotelistalla. Niissä saa vähittäismyyntiasetuksen 6 §:n 1 momentin mukaan esittää:

1. juoksevan järjestysnumeron
2. tavaramerkin sekä vähittäismyyntipakkauksessa siihen yhdistetyn muun merkinnän tekstinä
3. vähittäismyyntipakkauksen koon kappalemäärinä, grammoina tai millilitroina
4. vähittäismyyntihinnan.

Kuvaston ulkopinnalle ja luettelon otsikoksi saa 6 §:n 2 momentin mukaan painaa yhden kerran tekstin "Tupakkalaissa tarkoitetut tuotteet". Kansio ja luettelo saavat lisäksi sisältää tiedon myyntipaikasta.

Vähittäismyyntiasetuksen 7 §:n mukaan kuvaston irtolehdeillä saa esittää kuvan tuotteesta tai sen vähittäismyyntipakkauksen näkyvimmästä pinnasta. Kuvasto ja luettelo eivät voi olla tarkoituksellisesti esillä siten, että tupakkatuotteiden kuvat, tavaramerkit tai tuotenimet olisivat niissä asiakkaiden nähtävissä tavallisessa asiakaspalvelutilanteessa. Kuvasto ja luettelo voivat kuitenkin olla tietyin edellytyksin näkyvillä myyntipisteissä. Kuvastokansio saa olla jatkuvasti näkyvillä, jos sitä ei pidetä auki. Myös luettelo voidaan säilyttää näkyvillä esimerkiksi myyjän takana edellyttäen, että asiakkaat eivät pysty tukemaan tekstiä pyytämättä luetteloa lähemmäs.

Edellä mainittujen säännösten mukaan kuvaston esittäminen ja luettelon luovuttaminen edellyttää tuotteiden ostajan nimenomaista pyyntöä myyjälle. Näin ollen kuvasto ja luettelo eivät voi olla esillä siten, että asiakas voi itse ottaa kuvaston tai luettelon ja tutustua siihen. Luetteloa ei myöskään voi kiinnittää seinälle esimerkiksi myyntilupa-asiakirjan viereen niin, että se on jatkuvasti asiakkaiden nähtävillä ja luettavissa.

Kuvaston ja luettelon sisällöstä sekä ulkonäöstä säädetään erittäin yksityiskohtaisesti edellä mainitussa asetuksessa. On huomioitava, että kuvaston ja luettelon sisällön ja ulkoasun on vastattava asetuksen vaatimuksia.

Mikäli asiakas ei esimerkiksi vammansa vuoksi kykene lukemaan kuvastoa tai luetteloa, myyjä voi kertoa niiden sisällöstä asiakkaalle suullisesti. Kuvastoa ja luetteloa ei kuitenkaan missään tilanteessa voida käyttää tupakkalain alaisten tuotteiden markkinoinnin välineinä.

Luettelon tai kuvaston laatimista tai esittämistä ei edellytetä tupakkalaissa.

Dnro 6049/06.10.06.00/2016

4.8.2016

Tupakkalain alaisten tuotteiden myynnistä ilmoittaminen

Tupakkalain 68 §:n mukaan tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakointivälinettä, tupakkajäljitelmää, sähkösavuketta tai nikotiininesettä ei saa markkinoida. Myyntipaikat eivät näin ollen saa ilmoittaa esimerkiksi ulko-ovella myyvänsä kyseessä olevia tuotteita. Erillisellä sisäänkäynnillä varustetun, lähes yksinomaan tupakkalaissa tarkoitettuja tuotteita myyvän vähittäismyyntipaikan nimikyltistä tai -tarrasta saa kuitenkin käydä ilmi, että kyseessä on erikoisliike, kuten esimerkiksi tupakkakauppa.

Tupakkalain alaisten tuotteiden myyntipaikkojen sisällä olevissa myyntipisteissä voidaan markkinointikieltosäännöksen estämättä ilmoittaa tupakkatuotteiden myynnistä pitämällä tupakkalain 47 §:n mukaisesti myyntilupa asiakkaiden nähtävillä. Mikäli tupakkalain alaisten tuotteiden myynti on vähittäismyyntipaikassa keskitetty vain rajoitettuun määrään myyntipisteitä, voidaan nämä myyntipisteet ilmoittaa esimerkiksi asettamalla niiden yläpuolelle "Tupakkatuotteet ja sähkösavukkeet" -kyltti. Kylttien ja niissä olevien tekstien on oltava verrannollisia muiden tuotteiden myyntipisteiden osoittamisessa käytettyihin kyltteihin, eivätkä ne saa rikkoa tupakkalain 68 §:n markkinointikieltoa.

Kaikissa tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, nikotiininesiteiden ja sähkösavukkeiden myyntipisteissä on oltava vähittäismyyntiasetuksen 2 §:n mukainen myyntikieltoilmoitus esillä tupakkalain 53 §:n mukaisesti niin, että se ovat asiakkaiden hyvin havaittavissa. Tupakkatuotteiden ja nikotiininesiteiden vähittäismyyntipaikan myyntipisteissä on lisäksi pidettävä vähittäismyyntilupa asiakkaiden nähtävillä tupakkalain 47 §:n mukaisesti. Muut kuin edellä mainitut myyntipisteisiin asennettavat kyltit, ilmoitukset tai tiedotteet ovat lähtökohtaisesti tupakkalain markkinointikiellon vastaisia.

Erikoisliike

Tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, sähkösavukkeita, nikotiininesiteitä ja niiden tavaramerkkejä saa tupakkalain 71 §:n 2 momentin mukaan pitää esillä sellaisessa erillisellä sisäänkäynnillä varustetussa myyntipaikassa, jossa myydään lähes yksinomaan tupakkalaissa tarkoitettuja tuotteita, jos tuotteita ja niiden tavaramerkkejä ei voida nähdä myyntipaikan ulkopuolelta.

Lähes yksinomaan tupakkalaissa tarkoitettuja tuotteita myyvällä vähittäismyyntipaikalla tarkoitetaan sellaisia vähittäismyyntipaikkoja, joiden tuotevalikoima koostuu lähes yksinomaan ja kokonaisuutena kertyy pääosin tupakkalaissa tarkoitetuista tuotteista. Näin ollen tällaisessa erikoisliikkeessä voi olla myynnissä tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesiteiden lisäksi ainoastaan yksittäisiä muita tuotteita, kuten esimerkiksi iltapäivälehtiä.

Esilläpitokiellosta säädetty poikkeus koskee lain sanamuodon mukaan vain myyntipaikkoja, ei myyntipisteitä. Mikäli vähittäismyymälä tai tavaramerkki rakentaa olemassa olevien myyntipisteiden lisäksi erillisen tupakkalain alaisten tuotteiden vähittäismyyntipaikan, joissa tuotteiden esilläpito on tupakkalain 68 §:n 2 momentin perusteella sallittua, on sitä varten haettava

Dnro 6049/06.10.06.00/2016

4.8.2016

oma erillinen myyntilupa. On huomioitava, että jokaisessa tupakkalain alaisten tuotteiden vähittäismyyntipaikassa on oltava vähintään yksi kasatoimintoja sisältävä myyntipiste.

Vaikka tupakkalain alaisia tuotteita voidaan pitää esillä edellä kuvatun laisissa erikoisliikkeissä, on tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden esillepanossa huomioitava tupakkalain 68 §:n mukainen markkinointikielto.

Tukkumyynti

Tupakkalaissa säädetty esilläpitokiello koskee vähittäismyyntiä, eikä se lähtökohtaisesti koske tukkumyyntipaikkoja. Mikäli tukkumyyntipaikka kuitenkin harjoittaa myös tupakkalain alaisten tuotteiden vähittäismyyntiä, esilläpitokiello koskee tältä osin myös tukkumyymälää. Jos tuotteet halutaan pitää esillä osassa myymälää, kuluttaja-asiakkaille tarkoitettu alue on rajattava niin, että sieltä ei voi nähdä tuotteita tai niiden tavaramerkkejä. On huomioitava, että tällöin kyse on kokonaan omasta vähittäismyyntipaikasta, jolla on oltava myös oma kasatoimintoja sisältävä myyntipiste. Vaikka tupakkalain alaisia tuotteita voidaan pitää esillä tupakkatuotteiden tukkumyynnissä, on näiden esilläpidossa huomioitava tupakkalain 68 §:n mukainen markkinointikiello.

Tupakkalain esilläpito- ja markkinointikieltosäännökset

Tupakkalain 68 §:n mukaan tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakointivälinettä, tupakkajäljitelmää, sähkösavuketta tai nikotiininesettä ei saa markkinoida. Tupakkalaissa oleva markkinointikiello koskee myös säännöksessä mainittujen tuotteiden esillepanoa.

Valvira on antanut tupakkalain alaisten tuotteiden mainonnallista sijoittelua ja esillepanoa koskevia ohjeita verkkosivuillaan sekä muun muassa tupakkatuotteiden ja nikotiininessiteiden luvanvaraista vähittäismyyntiä koskevassa ohjeessa.

Esilläpitokiellosta huolimatta tupakkalain 68 §:n markkinointikieltoa ja Valviran mainonnallista esillepanoa koskevaa ohjeistusta voidaan edelleen soveltaa niiltä osin, kun tuotteiden esilläpito on sallittua. Tällöin kyseessä voi olla muun muassa tupakkalain alaisten tuotteiden esillepano erikoisliikkeissä, kuten esimerkiksi tupakkakaupoissa, tai tupakkalain alaisia tuotteita myyvissä tukkumyymälöissä. Lisäksi on huomioitava, että tupakkalain 68 §:n markkinointikiello koskee myös tupakointivälineiden ja tupakkajäljitelmien esillepanoa.

Valvonta

Tupakkalain 8 §:n 1 momentin mukaan kunta valvoo alueellaan tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininessiteiden myyntiä ja muuta luovuttamista sekä tupakkalaissa säädettyjen markkinointi- ja esilläpitokielloja koskevien säännösten noudattamista.

Tupakkalain 6 §:n mukaan Valvira ohjaa aluehallintovirastoja ja kuntia niille tupakkalain perusteella kuuluvien tehtävien hoitamisessa.

Dnro 6049/06.10.06.00/2016

4.8.2016

Seuraamukset

Tupakkalain 96 §:n mukaan, jos kunta valvontatehtävässään havaitsee alueellaan tupakkalain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaista toimintaa, kunta voi kieltää tällaisen toiminnan. Edelleen 105 §:n mukaan kunta voi asettaa tupakkalain säännösten perusteella antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon tai uhan, että asetetun määrääjän jälkeen tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Tupakkalain 110 §:n mukaan, joka 68 §:n vastaisesti tahallaan markkinoi tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakointivälinettä, tupakkajäljitelmää, sähkösavuketta tai nikotiinestettä taikka 71 §:n vastaisesti tahallaan pitää tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, sähkösavukkeita, tai nikotiinesteitä tai niiden tavaramerkkejä vähittäismyynnissä esillä, on tuomitettava tupakan markkinointirikkomuksesta sakkoon. Sama koskee markkinointitoimen tilaajaa ja toimeenpanijaa sekä näiden palveluksessa olevaa.

Tupakkalain 97 §:n 1 momentin mukaan kunta voi korvauksetta peruuttaa 44 §:ssä tarkoitettua vähittäismyyntiluvan vähintään viikon ja enintään kuuden kuukauden määräajaksi, jos vähittäismyyntiluvan haltija kunnan tai muun valvontaviranomaisen kirjallisesta varoituksesta taikka rikosoikeudellisesta seuraamuksesta huolimatta 68 §:n vastaisesti markkinoi tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä, tupakkajäljitelmiä, sähkösavukkeita tai nikotiinesteitä tai joka 71 §:n vastaisesti pitää tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, sähkösavukkeita tai nikotiinesteitä taikka niiden tavaramerkkejä esillä myyntipaikassa. Edelleen 2 momentin mukaan kunta voi peruuttaa vähittäismyyntiluvan pysyvästi, jos vähittäismyyntiluvan haltija luvan määräaikaisesta peruuttamisesta huolimatta jatkaa tai uudistaa 1 momentissa tarkoitettua lainvastaista toimintaa eikä tekoa ole pidettävä vähäisenä.

Johtajan sijaisena ryhmäpäällikkö *Maarit Mikkonen*
Maarit Mikkonen

Ylitarkastaja *Reetta Honkanen*
Reetta Honkanen